

Överföring av ansvaret för ordnande av sysselsättningstjänster till Karleby stad 1.1.2025 / Godkännande av ansvarskommunavtal

Stadsstyrelsen 11.09.2023 § 384
283/14.07.02.01.00/2023

Beredning

Sysselsättningschef Sanna-Mari Levijoki, förvaltningsexpert Mikko Nikkilä, strategichef Piia Isosaari och förvaltningsdirektör Ben Weizmann

Enligt regeringens proposition (207/2022) överförs ansvaret för ordnande av offentliga arbetskraftstjänster till kommunerna 1.1.2025. Enligt det i riksdagen 1.3.2023 godkända lagförslaget kan kommunerna ordna tjänsterna fr.o.m. 1.1.2025 självständigt eller komma överens om överföring av ansvaret för ordnande till en samkommun eller kommun (8 § i kommunallagen). Kommuner med en arbetskraft på minst 20 000 personer ska kunna ordna arbetskraftsservice självständigt. Om en kommuns arbetskraft är mindre än 20 000 personer ska kommunen i syfte att ordna arbetskraftsservice bilda ett samarbetsområde tillsammans med en eller flera andra kommuner. Sysselsättningsområdet ska utgöra ett geografiskt sammanhängande och i arbetsmarknads- och pendlingshänseende funktionellt område. Utgångspunkten är att i sysselsättningsområdet ingår områdets centralort (RP 207/2022 12 §).

Kriterierna för bildande av Mellersta Österbottens sysselsättningsområde uppfylls såtillvida att Karleby stads arbetskraft överskrider 20 000 personer och de andra kommunernas sammanlagda arbetskraft i Mellersta Österbotten är 8 597 personer. Mellersta Österbotten är geografiskt enhetligt och områdets centralort ingår i sysselsättningsområdet.

Kommunerna och sysselsättningsområdena som bildas ska senast den 31 oktober 2023 meddela arbets- och näringsministeriet hur sysselsättningstjänsterna ordnas i området från och med ingången av 2025. Stadsstyrelsen har tidigare beslutat (som tilläggsmaterial 08.05.2023 § 188) att beredningen fortsätter på basis av ansvarskommunmodellen där Karleby stad fungerar som ansvarskommun i Mellersta Österbottens sysselsättningsområde och till vilken ansvaret för ordnande överförs. Det är meningen att alla städer och kommuner som ingår i det nya sysselsättningsområdet fattar ett samstämmigt beslut om godkännande av avtalet före utgången av oktober 2023.

En projektgrupp som består av ledande tjänsteinnehavare i kommunerna och städerna i Mellersta Österbotten samt Kaustby

ekonomiska region har förhandlat om innehållet i avtalet enligt ansvarskommunmodellen. I ansvarskommunmodellen bildas ett gemensamt organ (nämnd) vars uppgift är att svara för följande då det gäller de tjänster som ordnas och andra åtgärder:

- 1) jämlik tillgänglighet;
- 2) fastställande av behov, volym och kvalitet;
- 3) produktionssätt;
- 4) tillsyn över produktionen;
- 5) utövande av myndighetsbefogenheter.

Till nämnden utses representanter för varje kommun i Mellersta Österbotten. Antalet medlemmar i organet grundar sig på mängden arbetskraft i kommunerna på så sätt att medlemskommunen får en medlem i organet per 5000 kommuninvånare som räknas till arbetskraften (18–64-åringar). Organet har sammanlagt 12 medlemmar och varje medlem har en personlig ersättare. Man har för avsikt att bilda organet så fort som möjligt efter att ministeriet fattat beslut om sysselsättningsområden våren 2024. För det gemensamma organet uppgörs dessutom en egen verksamhetsstadga.

Varje medlemskommun svarar för finansieringen av sina uppgifter, även om ansvaret för ordnandet har överförts på en annan stad. För förverkligandet av arbetskraftstjänster beviljas kommunerna statsandelar enligt hur stor andel av befolkningen är i arbetsför ålder, antalet arbetslösa arbetssökande samt främmandespråkiga. Statsandelen är en generell inkomstpost och kan användas av kommunerna enligt eget övervägande eller de kan också anvisa mera anslag till sysselsättningstjänster än vad de får i statsandelar. Sysselsättningsområdets verksamhetsutgifter fördelas på kommunerna utgående från den relativa andelen arbetssökande kunder. Kommunerna svarar för kostnaderna för tjänsterna utgående från de förverkligade kostnaderna.

Dessutom bildas en övervakningsgrupp av sysselsättningsområdets kommundirektörer.

Övervakningsgruppen har i uppgift att styra och följa upp hur sysselsättningstjänsterna förverkligas och koordineras med kommunens egna funktioner. Med hjälp av övervakningsgruppen kan kommunerna föra fram den egna kommunens synvinklar på hur sysselsättningstjänsterna genomförs eller inriktas på olika målgrupper.

Bakom reformen av arbets- och närings tjänsterna 2024 och regeringens proposition (RP 207/2022) finns syftet att stärka sysselsättningstjänsterna som närtjänster, att påskynda sysselsättningen med hjälp av en sporrande finansieringsmodell samt att främja kommunernas möjligheter att sammanjämka sysselsättningstjänster till en del av stärkandet av livskraften inom sitt eget område.

I fortsättningen kommer arbetssökande att ha mera tillgång än tidigare till närtjänster ansikte mot ansikte och den nordiska modellen för arbetskraftsservice betonar individuellt stöd vid arbetssökande. Mellersta Österbottens kommuner har deltagit i kommunförsöket för sysselsättning sedan 2021 och under försöket har man utvecklat olika sätt att producera sysselsättningstjänster nära kundernas hemkommun.

I ansvarskommunavtalets punkt 2 sägs: *det gemensamma organet som har ansvaret för ordnande av offentliga arbetskraftstjänster kan komma överens om överföring av arbetskraftsmyndighetens behörighet till samarbetsavtalets andra avtalsparter i enlighet med 54 § i kommunallagen.* Denna punkt ger det gemensamma organet som grundas för ett sysselsättningsområde möjligheten att se över arbetskraftstjänsterna som en helhet också med beaktande av de uppgifter som kommunerna själva ska ta hand om.

Sysselsättningsområdets gemensamma organ kan vid behov överföra skötseln av en myndighetsuppgift och till den eventuellt anknyttande resursfördelningen till en medlemskommun inom sysselsättningsområdet. Då ingås ett separat avtal där myndighetsuppgifterna, övervakningen och uppföljningen entydigt har beskrivits. Vid grundandet och för att säkerställa kontinuiteten är det mest ändamålsenliga administrativt och funktionellt att arbetsgivarens ansvar och skyldigheter, rekryteringen av ny personal, arbetsplanering, introduktion och datasystem sköts via ansvarskommunen.

Efter att sysselsättningsområden bildats fortskrider statens samarbetsprocess då det blir klart till hur många olika sysselsättningsområden AN-byråns personal inom nuvarande området för NTM-centralen i Österbotten kommer att fördelas.

Bilaga A § 384

Avtal om ordnande av arbetskraftstjänster för Mellersta Österbottens kommuner

Plan för ordnande av arbetskraftstjänster

Senast 31.10.2023 ska sysselsättningsområden som bildas dessutom tillställa ministeriet en plan som godkänts av kommunernas fullmäktigen och av vilken ska framgå:

- a) de ekonomiska resurser och personalresurser som reserveras för skötseln av uppgifterna enligt lagen och hur resurserna ska riktas;
- b) lösningarna för hur servicen enligt lagen ska produceras och riktas;
- c) antalet verksamhetsställen och var de är belägna;
- d) samarbetspartner och samarbetsformer;
- e) främjande av arbetskraftsinvandring, matchning av arbetskraft och arbetstillfällen samt arbetskraftens rörlighet;
- f) beredskap för situationer med strukturförändringar.

Det utvidgade samarbetsorganet för kommunförsöket med sysselsättning i Karlebyregionen, vilket består av representanter för Mellersta Österbottens kommuner, Kaustby ekonomiska region, Mellersta Österbottens förbund, Österbottens AN-byrå, NTM-centralen i Österbotten och Mellersta Österbotten välfärdsområde, har på sitt sammanträde 31.8.2023 godkänt planen för ordnande av arbetskraftstjänster på Mellersta Österbottens sysselsättningsområde. (Bilaga 2)

Utgående från planerna för ordnande av arbetskraftstjänster fattar arbets- och näringsministeriet beslut om sysselsättningsområden som inleder sitt arbete 2025. Då sammansättningen av sysselsättningsområden som ligger bredvid Mellersta Österbotten är klara kan man med dem förhandla om eventuellt gemensamt förverkligande av tjänster, exempelvis vad gäller upphandling. För närvarande skaffar och konkurrensutsätter NTM-centralen i Österbotten hela NTM-områdets anskaffningar av arbetskraftstjänster och det önskas att samarbetet vad gäller upphandling fortsätter mellan sysselsättningsområdena.

Bilaga B § 384	Plan för ordnande av arbetskraftstjänster på Mellersta Österbottens sysselsättningsområde
----------------	---

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige att

- 1 Karleby stad fungerar som ansvarskommun för Mellersta Österbottens sysselsättningsområde,

- 2 den godkänner avtalet om ordnande av arbetskraftstjänster för Mellersta Österbottens kommuner i enlighet med bilaga A
- 3 den godkänner planen för ordnande av arbetskraftstjänster på Mellersta Österbottens sysselsättningsområde i enlighet med bilaga B.

Beslut Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 25.9.2023 § 97
283/14.07.02.02.00/2023

Bilaga A § 97	Avtal om ordnande av arbetskraftstjänster för Mellersta Österbottens kommuner
Bilaga B § 97	Plan för ordnande av arbetskraftstjänster på Mellersta Österbottens sysselsättningsområde

Stadsstyrelsen Stadsfullmäktige beslutar att

- 1 Karleby stad fungerar som ansvarskommun för Mellersta Österbottens sysselsättningsområde,
- 2 den godkänner avtalet om ordnande av arbetskraftstjänster för Mellersta Österbottens kommuner i enlighet med bilaga A
- 3 den godkänner planen för ordnande av arbetskraftstjänster på Mellersta Österbottens sysselsättningsområde i enlighet med bilaga B.

Beslut Stadsfullmäktige godkände beslutsförslaget.